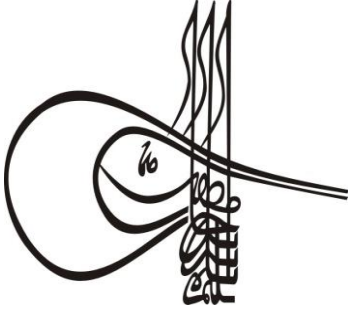

Turkish Studies

Volume 13/4, Winter 2018, p. 1083-1096

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12753>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Aralık 2017

✓ Accepted/Kabul: Mart 2018

✍ Referees/Hakemler: Doç. Dr. Aysel MEMİŞ –
Doç. Dr. Tolga ERDOĞAN

This article was checked by iThenticate.

TÜRKİYE'DEKİ BİTİŞİK EĞİK YAZI UYGULAMALARININ BİLİMSEL ARAŞTIRMA SONUÇLARINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ*

*Ayfer ŞAHİN***

ÖZET

Türkiye’de 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren değiştirilen Türkçe programı ile birlikte ilkokul birinci sınıfta öğrencilere yazı öğretiminin bitişik eğik yazı ile gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. 2009, 2011, 2015 program revizelerinde ve 2017 taslak programında da bu durum değişmemiştir. Aradan geçen 12 yıl içerisinde programlarda kabul edilmiş olan bitişik eğik yazı ile ilgili olarak bilim insanları ve eğitimciler tarafından uygulamalarda karşılaşılan olumlu ve olumsuz sonuçları içeren birçok araştırma yapılmıştır. Ancak konuyla ilgili sorunlara dair tartışmalar günümüze kadar artarak devam etmiştir. Bu sorunların artık aşamayacağını düşünen Milli Eğitim Bakanlığı da Mart ayının son günlerinde bir sosyal medya hesabından 2017-2018 öğretim yılında yazı öğretiminde yeniden dik temel yazıya geçileceği belirtilmiştir. Daha sonra bakanlık yetkilileri tarafından basına yapılan açıklamalarda bu durumun gerekçeleri sıralanmıştır.

2005 tarihinden günümüze kadar yapılmış olan bilimsel çalışmaların, basına yansıyan bu gerekçeleri destekleyip desteklemediğinin ortaya konulması için hazırlanmış olan bu çalışmada bitişik eğik yazı ile ilgili olarak yapılan araştırmaların tümünden gelimci bir bakış açısıyla incelenerek çıkarımlara ulaşılması hedeflenmiştir. Çalışma kapsamında alanyazın taramasında içeriğine ulaşılabilen tüm lisansüstü çalışmalar (13 tez) ile hakemli dergilerde yayımlanmış olan tüm araştırma makaleleri (42 makale), doküman incelemesi yoluyla taranmış ve betimsel içerik analizi ile değerlendirilmiştir.

Yapılan analizler neticesinde; en fazla araştırmanın 2016 ve 2012 yıllarında yapıldığı, araştırmaya dâhil edilen makalelerin büyük çoğunluğunun nitel, tezlerin ise necil ve karma yöntemlerle gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen

* 18-24 Eylül 2017 tarihlerinde Granada-İspanya’da gerçekleştirilen 4th International Conference on Primary Education (IPEC-2017)’de sözlü bildiri olarak sunulan çalışmadan üretilmiştir.

** Doç. Dr. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD, El-mek: ayfersahin1@gmail.com

çalışmalarda ulaşılan sonuçlara göre bitişik eğik yazı ile ilgili en fazla yaşanan sorunun; “okunaklı yazamama, harfleri kuralına uygun yazamama (yön, alt, üst uzantılar vb.) ve harfleri doğru birleştirememe, bağlantı noktalarını ayarlayamama” olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yazı stilleri, bitişik eğik yazı, dik temel yazı, bilimsel araştırma.

EVALUATING CURSIVE HANDWRITING APPLICATION SCIENTIFIC RESEARCH RESULTS IN TURKEY

ABSTRACT

Teaching writing to first year elementary school students in Turkey was predicated to follow cursive handwriting with the Turkish curriculum change in the 2005-2006 academic year. This was unchanged in the 2009, 2011, 2015 program revisions and the 2017 draft program. Several studies have been conducted by scientists and educators regarding positive and negative outcomes in practice with regard to the cursive handwriting adopted in the programs within the past 12 years. However, discussions on the issues have continued to intensify. Considering that these problems can no longer be overcome, the Ministry of National Education announced on a social media account that in the last days of March in the 2017-2018 school year, upright normal fundamental writing will be adopted. The reasons for this situation were later listed in the statements made by the ministry officials.

It was aimed to reach the conclusions by examining the researches made about the cursive handwriting from a pedagogical point of view in this study which was prepared to show whether the scientific studies carried out up to the day of 2005 were supporting these reasons reflected in the press. Within the scope of the literature, all graduate studies (13 theses) and all peer-reviewed articles (42 articles) published were scanned through document examination and evaluated by descriptive content analysis.

It has been determined that most of the researches carried out in 2016 and 2012, most of the articles included in the research were qualitative and the theses were carried out by quantitative and mixed methods. According to the results obtained in the researches, it was determined that the most common problem related to cursive handwriting was "inability to write clearly, inability to comply with rules of letters (direction, lower, upper extensions, etc.) and joining the letters correctly, and inability to separate connection points."

STRUCTURED ABSTRACT

Writing is a mechanical production of the symbols and signs necessary to express our thoughts (Akyol, 2001). The text is to express the letters, syllables, words, phrases and punctuation marks in the spoken language and other symbolic figures and drawings. Writing is a

complicated action that requires the use of mental and perceptual skills (Bonny, 1992).

Cursive handwriting is a writing technique in which letters are connected to each other in an inclined manner and by attaching the syllables to each other in the same way. According to Güne (2006), this technique supports and improves the connected and detailed thinking of individuals. Cursive handwriting requires many cognitive activities such as visualization, controlled motor activities, and understanding the natural structure of the language (Singer and Tishby, 1994).

The quality of the handwriting of the individual also has an influence on his academic performance (Berninger, Vaughan, Abbott, Abbott, Woodruff Rogan, Brooks, Reed and Graham, 1997). Continuous, fluent, and rapid cursive handwriting makes it easier for students to convey his or her thoughts more accurately. A student who can quickly transfer his / her thoughts to writing without losing his / her thoughts with serial writing can express themselves better (Şahin, 2012). People without proper motor skills have difficulties in developing creative writing skills (Rosenblum, Weiss and Parush, 2003). There is also a strong theoretical basis for the connection between correct spelling and fluent handwriting (Medwell and Wray, 2007).

After the Revolution of the Letter under the leadership of Atatürk in our country, literacy mobilization was initiated in 1928 to teach writing in a short time with the Latin alphabet. In this mobilization, cursive handwriting was adopted to teach writing skills, and these were documented in historical images. In the following years, instruction to children and adults continues with cursive handwriting (Şahin, 2012).

Later, in elementary school programs, upright normal basic letters were used for teaching uppercase and lowercase letters. This application continued until 2005. In 2005, 2009, 2011, 2015, it was predicted to teach writing in elementary school with cursive handwriting. In the elementary school program in 2017, it has been emphasized that the teachers were free to teach using whichever method they wished, and select either cursive handwriting or upright normal fundamental writing.

This study was planned with a deductive point of view to evaluate the results of the scientific researches carried out in the sample of Turkey related to the cursive handwriting from the introduction of the program (2005) until the date of the preparation of the method section of this study (May 2017) Thus, answers for the following questions are investigated.

What is the distribution of graduate dissertations in Turkey from 2005 in terms of cursive handwriting?

- What are the distributions for universities and graduate levels?
- What are the
- Realisation date,
- Methods,
- Universe and sample groups,
- Student grades in sample groups,
- Teacher speciality in sample groups,

- Subject of the investigated topic
- Data collection tools
- Results

distribution of the dissertation and articles?

Qualitative research and document analysis were adopted in the research. The name of the document is given to any written material providing information about the subject to be investigated (Balci, 2001). Within the scope of the study, thirteen postgraduate dissertations and 42 articles were examined, two of which are at the doctoral level. Content analyses of the studies covered in this study were conducted and the results obtained were grouped based on their similarities. Percentage and frequency techniques were used for generating tables.

It has been determined that most of the articles included in the survey are qualitative and dissertations are carried out by quantitative and mixed methods. The universe and sample groups were mostly composed of students and teachers. Most of the dissertations sample students included elementary school students, while the vast majority of the articles included students in middle school. As teachers, about four-thirds of all studies included class teachers, and in one fourth of studies included other branch teachers.

In most cases, the Cursive Handwriting Assessment Form (Scale-Key), interview forms (structured, semi-structured) and questionnaires were adopted.

It has been determined that the most studied topics in the studies were comprised of "opinions about the cursive handwriting (teachers, students, parents etc.)", "problems in the cursive handwriting" and "errors made in the cursive handwriting".

According to the results of the researches that have been studied within the scope of this study, it has been determined that the most experienced problems related to the cursive handwriting are expressed as "unreadable writing" and "inability to write with the rules of letters." Other most frequently detected findings are as follows: It has been determined that "problems combining the letters correctly," "inability to adjust the connection points," "inability to write cursive and inability to keep the cursive writing," "negative attitude of teachers towards of themselves," "mixing similar letters", and "writing becomes hard and challenging".

Keywords: Writing styles, cursive handwriting, basic letters, scientific research.

Giriş

Gelişmiş toplumlarda bireyin kendi uğraş alanında ilerlemesi, ancak gelişmiş okuma ve yazma becerilerine sahip olmasıyla mümkündür. Kişi hayatı boyunca okuyarak, dinleyerek, gözlem yaparak vb. yollarla elde ettiği bilgi birikimini çevresiyle paylaşmasında en etkili yollardan birisi yazmadır. Yazma ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırılmasında öncelikli görev ilkokullara ve oralarda görev yapan öğretmenlere düşmektedir. Nitekim Graham, Harris, Mason, Fink-Chorzempa,

Moran, ve Saddler (2008) “öğrencilerin yazma ile ilgili başarılarında; öğretmenin bunu öğretmedeki istek ve arzusu, bu alandaki yetkinliği sınıf içi uygulamaların uygunluğu ile de ilgili olduğunu” belirtmişlerdir.

Yazma, düşüncelerimizi ifade edebilmek için gerekli sembol ve işaretleri motorsal olarak üretilmesidir (Akyol, 2001). Yazı ise, konuşma dilindeki harf, hece, kelime, cümlelerin ve noktalama işaretleri ve diğer öğelerin bazı sembolik şekil ve çizimlerle ifade edilmesidir. Yazı devrinişsel ve algıyla ilgili becerilerin kullanımını gerektiren karmaşık bir eylemdir (Bonny, 1992). Bitişik eğik yazı, harflerin birbirine eğik bir şekilde bağlanmasıyla hecelere, hecelerin de aynı şekilde birbirine bağlanmasıyla kelimelere ve cümlelere ulaşıldığı yazı tekniğidir. Güneş’e (2006) göre bu teknik bireylerin bağlantılı ve ayrıntılı düşünmesini desteklemekte ve geliştirmektedir. Bitişik yazı görşellik, kontrollü motor faaliyetleri ve dilin doğal yapısını anlama gibi çok sayıda bilişsel faaliyeti gerektirmektedir (Singer ve Tishby, 1994).

El yazısının niteliğiyle ilgili dikkate alınması gereken diğer bir değişken de yazma hızıdır. Bazı uzmanlar el yazısıyla çok yavaş yazan öğrencilerin yazarken düşünce ve planlarını unutabildiklerini ileri sürmektedir (Graham ve Weintraub, 1996). Güneş’e (2006) göre, bitişik eğik yazı sürekli ve hızlı yazılmaktadır. Dik temel yazıda her harften sonra durulduğu için yazı yazma süreci sık sık kesilmekte ve yavaşlamaktadır. Bu durum düşünme sürecini de etkilemektedir. Oysa bitişik eğik yazıdaki süreklilik ve hız, düşüncenin sürekliliği ve hızı ile birleşmekte ve birbirinin gelişimini desteklemektedir.

Bireyin el yazısının kalitesi, onun akademik performansı üzerinde de etkiye sahiptir (Berninger, Vaughan, Abbott, Woodruff Rogan, Brooks, Reed ve Graham, 1997). Bitişik eğik yazının sürekli, akıcı ve hızlı olması, öğrencinin düşüncesini yazıya daha derli toplu olarak aktarmasını kolaylaştırmaktadır. Yazıdaki serilik nedeniyle düşüncelerini kaybetmeden hızla yazıya aktarabilen bir öğrenci kendisini daha iyi ifade edebilmektedir (Şahin, 2012). Motorsal olarak düzgün yazamayanlar yaratıcı yazma becerilerini geliştirmede de güçlüklerle karşılaşmaktadırlar (Rosenblum, Weiss ve Parush, 2003). Ayrıca doğru hecelemeyle akıcı el yazısı arasında bağlantı olduğuna ilişkin güçlü kuramsal temeller bulunmaktadır (Medwell ve Wray, 2007).

Ülkemizde Atatürk’ün önderliğinde gerçekleştirilen Harf İnkılâbından sonra, Latin Alfabesi ile okuma-yazmanın halka kısa sürede öğretilmesi için 1928 yılında okuma-yazma seferberliği başlatılmıştır. Bu seferberlikte halka bitişik eğik yazı tekniği kullanılarak yazma becerisinin öğretilmeye çalışıldığı tarihi vesikalarda yer almıştır. İzleyen yıllarda da çocuk ve yetişkinlere bitişik eğik yazı öğretilmesine devam edilmiştir (Şahin, 2012).

Daha sonraki ilkokul programlarında büyük ve küçük harflerin öğretiminde dik temel harflerin kullanılması istenmiştir. Bu durum 2005 yılına kadar devam etmiştir. Türkiye’de 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren değiştirilen Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı ile birlikte ilkokul birinci sınıfta öğrencilere yazı öğretiminin bitişik eğik yazı ile gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Programda bu durumun gerekçesi şu cümlelerle açıklanmıştır: “Çocuklar anatomik yapılarından dolayı kalem eğik olarak tutmaktadırlar ve öğrenciler kalem ellerine ilk aldıklarında eğik ve dairesel çizgiler çizmektedirler. Ayrıca bitişik eğik yazarken geri dönüşler olmadığından yazı daha akıcı üretilmektedir” (Millî Eğitim Bakanlığı, 2005: 247)

2009, 2011, 2015 program revizelerinde ve 2017 taslak programında da yazının bitişik eğik öğretilmesi ve ilerleyen sınıflarda da bu yazının kullanılması prensibi değişmemiştir. Ancak aradan geçen 12 yıl içerisinde programlarda kabul edilmiş olan bitişik eğik yazı ile ilgili olarak bilim insanları ve eğitimciler tarafından uygulamalarda karşılaşılan olumlu ve olumsuz sonuçları içeren birçok araştırma yapılmıştır. Konuyla ilgili sorunlara dair tartışmalar da günümüze kadar artarak devam etmiştir. Hatta sosyal medyada bitişik eğik yazının kaldırılmasına dair çeşitli kampanyalar yürütülmüştür. Millî Eğitim Bakanlığınca da bitişik eğik yazı konusunda internet ortamında sonuçları

komuoyuyla tam paylaşılmamış bir anket gerçekleştirilmiştir. En son Bakanlık tarafından 2017 tarihli taslak programların değerlendirme yapmaları amacıyla kamuoyu görüşüne açılması ile sorunun boyutları daha da açığa çıkmıştır.

Dile getirilen bunca sorunun çözüme kavuşturulmasının artık mümkün görülmemesi nedeniyle "Yazma eğitiminde 2017-2018 öğretim yılından itibaren bitişik eğik el yazısıyla öğretim yerine dik temel harflerin kullanılacağı" açıklamasında bulunulmuştur. Daha sonra bakanlık yetkilileri tarafından basına yapılan açıklamalarda bu durumun gerekçeleri sıralanmıştır. Yetkililerce ajanslara yapılan (Anadolu Ajansı, 2 Nisan 2017) ve pek çok gazetede yer alan (Hürriyet, Sabah, Milliyet) açıklamalarda; taslak Türkçe programı ile ilgili olarak yapılan 8 bine yakın görüşün yaklaşık 6 bininin yazı öğretimine dair olduğu ve görüş bildirenlerin % 99,3'ünün bitişik eğik yazının değiştirilmesini istedikleri, Temel Eğitim Genel Müdürlüğünce yapılan saha araştırmalarında sınıf öğretmenlerinin yaklaşık yüzde 80'inin öğrencilerin bitişik eğik yazıda zorlandıkları yönünde görüş bildirdiği, Lise çağındaki, özellikle 9, 10 ve 11. sınıftaki öğrencilerinin yüzde 73'ünün dik temel yazıyı kullandığı, Türkiye'de el yazısına ilişkin bilimsel araştırmaların nesnel değerlendirmeden uzak olduğu gibi gerekçelerle 2017-2018 öğretim yılında dik temel harflere yeniden dönüleceği beyan edilmiştir. Ancak bu açıklamaların üzerinden çok zaman geçmeden ve henüz uygulamaya geçilmeden Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca 21 Haziran 2017 tarihinde yeni bir basın açıklaması (<http://www.meb.gov.tr>, 2017)) yapılarak dik temel ya da bitişik eğik yazı tercihinin birinci sınıfı okutacak öğretmenlerin tercihine bırakıldığı ifade edilmiş ve 2017-2018 öğretim yılından itibaren de bu durum hayata geçirilmiştir.

Bu çalışma, programa konulmasından (2005), bu çalışmanın yöntem bölümünün hazırlandığı tarihe kadar (Mayıs 2017) bitişik eğik yazı ile ilgili Türkiye örnekleminde gerçekleştirilmiş olan bilimsel araştırmaların (lisansüstü çalışmalar ve hakemli dergilerde yayınlanmış makaleler) tümdengelimci bir bakış açısıyla incelenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi amacıyla planlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır.

2005 yılından beri Türkiye'de gerçekleştirilen bitişik eğik yazı ile ilgili lisansüstü tezlerin;

• *Hazırlandığı üniversitelere ve lisansüstü düzeylerine göre dağılımları nasıldır?*

Tezlerin ve makalelerin;

- *Gerçekleştirilme tarihleri,*
- *Yöntemleri,*
- *Evren ve örneklem grupları,*
- *Örneklem grubunda yer alan öğrencilerin sınıfları,*
- *Örneklem grubunda yer alan öğretmenlerin branşları,*
- *İncelenen araştırmaların konuları,*
- *Veri toplama araçları,*
- *İçerdiği sonuçlar,*

bakımından dağılımları nasıldır?

Yöntem

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi ve döküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırılmak istenen konu hakkında bilgi sağlayan her türlü yazılı materyale döküman adı

verilmektedir (Balci, 2001). Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 187). Yazılı materyaller kitaplar, dergiler, makaleler, tezler, anılar, fermanlar vb. olabilir (Sönmez ve Alacapınar, 2011). Bu çalışmada da 2005 yılından Nisan 2017 tarihine kadar Türkiye örnekleminde gerçekleştirilmiş olan makale ve tezler genel olarak taranmış ve içerik çözümlemeleri yapılarak değerlendirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini, Türkiye’de 2005 yılından 2017 yılı Nisan ayına kadar “bitişik eğik yazı” ile ilgili gerçekleştirilmiş ve Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’ne ulaştırılmış lisansüstü tezler ile hakemli dergilerde yayınlanmış makaleler oluşturmuştur. Çalışmada evrenin tamamına ulaşıldığından örneklem tayinine gidilmemiştir.

Çalışma kapsamında ikisi doktora seviyesinde olmak üzere 13 lisansüstü tez ile 42 makale incelenmiştir. Çalışmada incelenen 13 tezdten 12 tanesinin tam metinlerine Yükseköğretim Kurulu’nun internet ortamındaki Ulusal Tez Tarama sayfasından ulaşılmıştır. İnternet üzerinden ulaşılmasına yazarınca izin verilmeyen bir tezin içeriği ise Yükseköğretim Kurulu Dokümantasyon Dairesi’ne gidilerek temin edilmiştir. Akademik dizinlerin arama motorlarından yazı/ öğretimi, yazma/ becerisi, bitişik eğik/ yazı” anahtar kelimeleri ile yapılan aramada 48 makaleye ulaşılmıştır. Bu makalelerden 4 tanesinin okuma güçlüğü çeken birer öğrenci üzerinde yürütülmüş olmasından, birinin derleme çalışması olmasından ve birinin de yapılmış çalışmaların sonuçlarını özetleyen bir makale olmasından dolayı örneklem grubuna dâhil edilmemiştir. Çalışma 42 araştırma makalesi üzerinde yürütülmüştür.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Bu çalışmada da 2005 yılından 2017 yılı Mayıs ayına kadar gerçekleştirilmiş olan lisansüstü tezler ve hakemli dergilerde yayınlanmış makaleler genel olarak taranmış ve içerik çözümlemeleri yapılarak değerlendirilmiştir. Çalışmada, veri toplamak amacıyla öncelikle tezlere ulaşmak için internet ortamında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden, bilimsel makalelere ulaşmak için de ULAKBİM, Google Akademik, ERIC, EBSCO, SOBİAD, SSCI dizinlerinin arama motorlarından ve bilimsel veri tabanlarından yararlanılmıştır. İlgili araştırmalara ulaşmak için tarama yapılan veri tabanlarında yazı/ öğretimi, yazma/ becerisi, bitişik eğik/ yazı” anahtar kelimeleri kullanılmıştır.

Arama sonucunda listelenen tüm tez ve makalelerin içerikleri sorgulanmış bitişik eğik yazı ile ilgili 2005-2017 tarihleri arasında yapılmış araştırma çalışması olduğu teyit edildikten sonra doküman olarak çalışmaya dâhil edilmiştir. Çalışma kapsamında ele alınan 13 tez ve 42 makalenin içerik çözümlemeleri yapılmış, ulaşılan sonuçlar benzerliklerine göre gruplanıp betimlenmiştir. Sonra yüzde ve frekans teknikleri kullanılarak tablolaştırılmıştır.

Bulgular

2005 yılından 2017 Nisan ayına kadar yapılmış olan lisansüstü tezlerin ve hakemli dergilerde yayınlanmış makalelerin analizi sonucunda alt amaçlarda belirlenen kategorilere göre elde edilen veriler tablolar halinde aşağıda sunulmuştur:

Tablo 1: Bitişik Eğik Yazıyla İlgili Tezlerin Hazırlandığı Üniversitelere ve Lisansüstü Düzeylerine Göre Dağılımları

Üniversite	Yüksek Lisans		Doktora	
	f	%	f	%
Gazi Üniversitesi	1	7,69	1	7,69
Marmara Üniversitesi	1	7,69	1	7,69
Karaelmas (Bülent Ecevit) Üniversitesi	1	7,69	0	0,0
Mustafa Kemal Üniversitesi	2	15,38	0	0,0
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	7,69	0	0,0
Uşak Üniversitesi	1	7,69	0	0,0
Ontadoğu Teknik Üniversitesi	1	7,69	0	0,0
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	7,69	0	0,0
Anadolu Üniversitesi	1	7,69	0	0,0
Selçuk Üniversitesi	1	7,69	0	0,0
Toplam	11	84,59	2	15,38

Bitişik eğik yazı ile ilgili hazırlanan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı ile ilgili tablo incelendiğinde en çok tezin Mustafa Kemal Üniversitesi tarafından hazırlandığı (2 tez) görülmektedir. Tabloda yer alan diğer üniversitelerin tamamında 2005-2017 tarihleri arasında birer çalışma gerçekleştirilmiştir.

Tablo 2: Bitişik Eğik Yazıyla İlgili Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin ve Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Lisansüstü Tezler		Makaleler	
	f	%	f	%
2005	0	0	1	2,38
2006	1	7,7	0	0
2007	0	0	0	0
2008	1	7,7	1	2,38
2009	1	7,7	0	0
2010	1	7,7	5	11,9
2011	1	7,7	0	0
2012	2	15,38	8	19,05
2013	1	7,7	4	9,52
2014	2	15,38	5	11,9
2015	1	7,7	7	16,67
2016	2	15,38	11	26,19
Mayıs 2017	0	0	1	2,38
Toplam	13	100,0	42	100,0

2012, 2014 ve 2016 yıllarında ikişer tez çalışması yapılmıştır. 2005, 2007 ve 2017 yıllarında hiç tez çalışması yapılmamıştır. Makale olarak en çok 2016 yılında yapılmıştır (11 çalışma). Daha sonra sırasıyla 2012 (8 çalışma), 2015 (7 çalışma), 2010 ve 2014 (5'er çalışma) yıllarında gerçekleştirildiği görülmektedir.

Tablo 3: İncelenen Araştırmalarda Kullanılan Bilimsel Araştırma Yöntemleri

Yöntem	Lisanüstü Tezler		Makaleler	
	f	%	f	%
Nitel	3	23,08	28	66,67
Nicel	5	38,46	10	23,81
Karma	5	38,46	4	9,52
Toplam	13	100,0	42	100,0

Yapılan araştırmalarda kullanılan bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili tablo incelendiğinde tezlerde en çok nicel ve karma yöntemler (%38,46’şar) tercih edilirken makalelerde nitel yöntemin daha çok (% 66,67) tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 4: İncelenen Araştırmaların Evren ve Örneklem Bulguları

Çalışma Grubu	Lisanüstü Tezler		Makaleler	
	f	%	f	%
Öğretmen	3	23,08	17	40,48
Öğrenci	5	38,46	16	38,09
Öğretmen-öğrenci	5	38,46	6	14,29
Öğretmen Adayı	0	0	2	4,76
Öğretmen-veli-öğrenci	0	0,0	1	2,38
Toplam	13	100,0	42	100,0

Makalelerde örneklem grubu olarak % 40,48 oranında öğretmen; % 38,09 oranında öğrenci tercih edilmiştir. Tezlerde durum biraz farklıdır, öğrenci % 38,46 ve öğretmen-öğrenci % 38,46 oranında tercih edilmiştir.

Tablo 5: İncelenen Araştırmaların Örneklem Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Sınıflara göre Dağılımları

Çalışmaların yürütüldüğü sınıflar	Lisanüstü Tezler		Makaleler	
	f	%	f	%
1. sınıf	930	45,63	476	14,64
2-4. sınıf	138	6,77	642	19,75
5-8. sınıf	600	29,44	1939	59,64
9-12. sınıf	370	18,16	194	5,97
Toplam	2038	100,0	3251	100,0

Çalışma kapsamında incelenen araştırmaların örneklem grubunda yer alan öğrencilerin sınıflara göre dağılımları ile ilgili tablo incelendiğinde tezlerde en çok birinci sınıf öğrencileri ile çalışıldığı (% 45,63) ancak makalelerde 5-8. sınıfların daha çok tercih edildiği saptanmıştır.

Tablo 6: İncelenen Araştırmaların Örneklem Grubunda Yer Alan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımları

Öğretmenler	Lisanüstü Tezler		Makaleler	
	f	%	f	%
Sınıf Öğretmeni	300	77,52	187	88,20
Branş Öğretmeni	87	22,48	251	11,80
Toplam	387	100,0	212	100,0

Çalışma kapsamında incelenen araştırmaların örneklem grubunda yer alan öğretmenlerin branşlarına göre dağılımlarına bakıldığında hem tezlerde (% 77,52) hem de makalelerde (% 88,2) sınıf öğretmenlerinin daha fazla yer aldıkları belirlenmiştir.

Tablo 7: İncelenen Araştırmaların Veri Toplama Araçları

Veri Toplama Teknikleri	Lisanüstü Tezler		Makaleler	
	f	%	f	%
Anket Formu	3	10,71	7	13,73
Yarı yapılandırılmış görüşme formu	0	0,0	9	17,65
Görüşme formu	2	7,14	7	13,73
Gözlem Formu	5	17,86	2	3,92
Döküman İncelemesi	4	14,29	3	5,88
Bitişik Eğik Yazı Değerlendirme Testi	1	3,57	1	1,96
Bitişik Eğik Yazı Değerlendirme Formu (Ölçeği-Anahtarı)	8	28,57	10	19,61
Yazma Hızı Ölçme Formu	1	3,57	0	0,0
Gelişimsel Görsel Motor Entegrasyonu Testi	2	7,14	2	3,92
Dikte Metinleri	2	7,14	6	11,76
Tutum Ölçeği	0	0,0	4	7,84
Toplam*	28	100	51	100,0

*Bir çalışmada birden veri toplama aracının kullanıldığı çalışmalar mevcuttur.

İncelenen araştırmaların veri toplama teknikleri ile ilgili bulgular tablo 7’de sunulmuştur. Buna göre tez (% 28,57) ve makalelerde (% 19,61) verilerin en çok bitişik eğik yazı değerlendirme formu (ölçeği-anahtarı) ile elde edildiği belirlenmiştir. Daha sonra tezlerde sırasıyla gözlem formu (% 17,86) ve doküman incelemesi (14,29); makalelerde sırasıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu (% 17,65), görüşme formu ve anket formu (% 13,73) kullanıldığı saptanmıştır.

Tablo 8: İncelenen Araştırmaların Konularına Göre Dağılımları

Konular*	Lisanüstü Tezler		Makaleler	
	f	%	f	%
Bitişik Eğik Yazıya Dair Görüşler (Öğretmen Öğrenci, Veli vb.)	2	14,29	21	61,76
Bitişik Eğik Yazıda Karşılaşılan Sorunlar	4	28,57	2	5,88
Bitişik Eğik Yazıda Yapılan Hatalar	4	28,57	5	14,71
Bitişik Eğik Yazma Becerisi ve Hızı	3	21,43	1	2,94
Bitişik Eğik Yazının geliştirilmesinde örnek uygulamalar	0	0,0	1	2,94
Bitişik Eğik Yazıya İlişkin Tutumlar	1	7,14	4	11,77
Toplam*	14	100,0	34	100,0

*Bir çalışmada birden fazla konunun ele alındığı çalışmalar mevcuttur.

Çalışma kapsamında incelenen araştırmaların konularına göre dağılımları ile ilgili bulgulara bakıldığında makalelerde en çok bitişik eğik yazıya dair görüşler (öğretmen öğrenci, veli vb.) (% 61,76) konusuna yer verildiği; makalelerde ise en çok bitişik eğik yazıda karşılaşılan sorunlar (% 28,57) ve bitişik eğik yazıda yapılan hatalar (% 28,57) konularının işlendiği belirlenmiştir.

Tablo 8: İncelenen Araştırmaların Sonuçları Bakımından Dağılımları

Ulaşılan Sonuçlar	Tezler	Makaleler	Toplam
	(f)	(f)	
Okunaklı yazamama	2	19	21
Harfleri kuralına uygun yazamama (yön, alt, üst uzantılar vb.)	5	16	21
Harfleri doğru birleştiremem, bağlantı noktalarını ayarlayamama	3	13	16
Eğik yazamama, eğikliği koruyamama	3	12	15
Öğretmenlerin olumsuz tutumları	3	9	12
Birbirine benzeyen harflerin karıştırılması	2	10	12
Yorucu, zorlayıcı olması	1	10	11
Harflerin boyutlarının ayarlayamama, satır çizgilerine dikkat etmeme	4	6	10
Öğretmenlerin bilmemesi, model olamaması	2	8	10
Bitişik eğik yazıyı tercih etmeme	5	4	9
Estetik ve güzel yazamama	2	5	7
Eli kaldırarak yazma ve zaman kaybetme	4	3	7
Önce dik temel, sonra bitişik eğik yazı öğretilmeli	1	6	7
Branş öğretmenlerinin duyarlı olmaması, ortaokullardan itibaren kullanılmaması	4	3	7
Günlük hayatta kullanılmaması	0	6	6
Hızlı yazamama	1	5	6
Kitapların dik temel harflerle yazılmış olması	2	2	4
Öğretiminin uzun zaman alması	0	3	3
Velilerin belmemesi ve destek olamaması	3	0	3
Kelimeler arasında uygun boşluk bırakamama	1	2	3
Karma bir yazının ortaya çıkması (dik-eğik)	1	1	2

2005-2017 tarihleri arasında bitişik eğik yazı ile ilgili gerçekleştirilmiş olan bilimsel çalışmalarda ulaşılan sonuçlar ile ilgili bulguların yer aldığı tablo incelendiğinde katılımcıların en çok “okunaklı yazamama” ve “harfleri kuralına uygun yazamama” sorununu dile getirdikleri veya karşılaştıkları belirlenmiştir. Daha sonra sırasıyla en çok tespit edilen bulgular ise şunlardır: “harfleri

doğru birleştirememe, bağlantı noktalarını ayarlayamama”, “eğik yazamama, eğikliği koruyamama”, öğretmenlerin kendilerinin olumsuz tutumları”, “birbirine benzeyen harflerin karıştırılması”, “yorucu, zorlayıcı olması”.

Sonuçlar ve Tartışma

2005-2017 yılları arasında bitişik eğik yazı ile ilgili en fazla araştırmanın 2016 ve 2012 yıllarında yapıldığı saptanmıştır.

Araştırmaya dâhil edilen makalelerin büyük çoğunluğunun nitel, tezlerin ise necil ve karma yöntemlerle gerçekleştirildiği görülmüştür. Tezler toplamda 10 farklı üniversite de gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların evren ve örneklem grupları en çok öğrenciler ve öğretmenlerden oluşturulmuştur. Örnekleme öğrenciler olan çalışmalardan tezlerin büyük bir çoğunluğu ilkökul birinci sınıf öğrencileri ile yürütülmüşken, makalelerin büyük bir çoğunluğu ortaokullardaki öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Örnekleme öğretmen olan çalışmaların yaklaşık dörtte üçünde sınıf öğretmenleri, dörtte birinde ise diğer branş öğretmenleri tercih edilmiştir.

Çalışmalarda veri toplama aracı olarak en çok bitişik eğik yazı değerlendirme formu (ölçeği-anahtarı), görüşme formları (yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış) ve anketler kullanılmıştır.

Çalışmalarda en fazla incelenen konuların “bitişik eğik yazıya dair görüşler (öğretmen öğrenci, veli vb.)”, “bitişik eğik yazıda karşılaşılan sorunlar” ve “bitişik eğik yazıda yapılan hatalar” olduğu saptanmıştır.

Araştırma kapsamında incelenen çalışmalarda ulaşılan sonuçlara göre bitişik eğik yazı ile ilgili en çok yaşanan sorunların; “okunaklı yazamama” ve “harfleri kuralına uygun yazamama” olduğu belirlenmiştir. Daha sonra sırasıyla en çok karşılaşıldığı dile getirilen sorunlarla ilgili bulgular ise şunlardır: “harfleri doğru birleştirememe, bağlantı noktalarını ayarlayamama”, “eğik yazamama, eğikliği koruyamama”, öğretmenlerin olumsuz tutumları”, “birbirine benzeyen harflerin karıştırılması”, “bitişik eğik yazının yorucu ve zor olması”. Literatür incelendiğinde bitişik eğik yazı ile ilgili uygulamada karşılaşılan sorunlarla ilgili benzer bulgular ulaşıldığı gözlenmektedir. Turan, Güher ve Şahin’ in (2008) araştırmasına göre öğretmenler öğrencilerinin harflerin birleşim yerlerinde çok zorlandıklarını belirtmişlerdir. Başaran (2006) çalışmasında öğrencilerin bitişik eğik yazıda harfleri eğik yazma ve harfleri uygun yükseklik ve genişlikte yazma konusunda zorlandıklarını tespit etmiştir. Bayraktar (2006), öğrencilerin harfleri eğik yazma ve birleştirmelerde daha çok hata yaptıklarını belirlemiştir. Benzer şekilde; Sidekli, Coşkun ve Gökbulut (2006) yaptıkları araştırmada kelimeler arasında yeterli boşluk bırakmama ve yazıların tamamında eğikliği koruyamama gibi sorunlar olduğunu belirlemiştir. Şahin (2012) ise öğrencilerin bazı harflerin yazımlarını karıştırdıklarını ve yanlış yazdıklarını belirlemiştir. Aslan ve Ilgın (2010)’da öğretmenlerle gerçekleştirdiği çalışmasında öğretmenlerin, bitişik eğik yazıyı “öğrenciler için zorlayıcı, yorucu bulmakta ve öğrencilerin yazılarının da düzensiz ve dağınık olduğunu” belirttiklerini saptamıştır. Yine Erdoğan (2012) çalışmasında öğrencilerin bitişik eğik yazılarının okunaklılık açısından gelişim göstermediğini ve bu konunun büyük ölçüde öğretmenlerin yeterlikleri ile ilgili olduğunu belirtmektedir. Aynı şekilde Coşkun ve Coşkun (2012); Kuzu ve Ersözlü (2006) ve Acat ve Özsoy (2006) da yapmış oldukları çalışmalarda öğretmenlerin bitişik eğik yazı ile ilgili yetersizlikleri olduğunu belirtmektedirler. Bu yetersizliğin temel sebeplerinden birinin öğretmenlerin kendi eğitimleri sırasında bitişik eğik yazıyı yeterince kazanmamış olmaları olduğunu belirtmektedir.

KAYNAKÇA

- Acat, B., Özsoy, U. (2006). Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma-Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Üniversitesi Bildiri Kitabı 1. Cilt. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Akyol, H. (2000). Yazı öğretimi. Millî Eğitim. Sayı: 146. s.: 37-48.
- Anadolu Ajansı, (2 Nisan 2017), <http://aa.com.tr/tr> adresinden 20 Mayıs 2017 tarihinde erişilmiştir.
- Aslan, D. ve Ilgın, H. (2010). Öğretmen ve Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı ile İlgili Görüşleri. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 11(2): 69–92
- Balcı, A. (2001). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler. Ankara: Pegem Aakademi Yayıncılık.
- Başaran, M. (2006) İlkokuma yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin yaptıkları yazım yanlışları. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresinde sunulmuş bildiri, Ankara.
- Bayraktar, Ö. (2006). İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazıda yaptıkları hatalar (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Berninger, V. W., Vaughan, K. B., Abbott, R. D., Abbott, S. P., Woodruff Rogan, Brooks, A., Reed, E., & Graham, S. (1997). Treatment Of Handwriting Problems In Beginning Writers: Transfer From Handwriting To Composition. Educ. Psycho., 89,652-666.
- Bonny, A. M. (1992). Understanding And Assessing Handwriting Difficulties: Perspective From TheLiterature. Aust. Occup. Ther. J. 39:7-15
- Coşkun, E. ve Coşkun, H. (2012). İlköğretim Öğrencileri ile Sınıf ve Türkçe Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (GEFAD) 32(3): 761-776
- Erdoğan, T. (2012). İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Yazma Gelişimlerinin İncelenmesi. Eğitim ve Bilim. 37(165): 93-103.
- Graham, S., & Weintraub, N. (1996). A Review Of Handwriting Research: Progress And Prospects From 1980-1994. Educ. Psychol. Rev. 8.
- Graham, S., Harris, K. R., Mason, L., Fink-Chorzempa, B., Moran, S., & Saddler, B. (2008). How do primary grade teachers teach handwriting? A national survey. Reading and Writing, 21(1-2), 49-69.
- Güneş, F. (2006). Niçin Bitişik Eğik Yazı? MEB Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi. 71. s.: 17-19.
- <http://www.meb.gov.tr/ilkokul-birinci-sinifta-quotbitisik-el-yazisiquot-tercihe-birakildi/haber/13931/tr>
- Kazu, H., Ersözlü, Z. N. (2006). Yeni Müfredatla Gelen Bitişik Eğik Yazıya İlişkin Öğretmen Görüşleri. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Üniversitesi. Bildiri Kitabı 2. Cilt. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Medwell, J. Ve Wray, D. (2007). Handwriting: What Do We Know And What Do We Need To Know? Literacy Nisan, 41, 1.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2005). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı, Ankara: Millî Eğitim Basımevi.

-
- Rosenblum, S., Weiss, P. Ve Parush, S. (2003). Product and Process Evaluation of Handwriting Difficulties. *Educational Psychology Review*, 15, 1.
- Sidekli, S., Coşkun, İ. ve Gökbulut, Y. (2008). İlköğretim üçüncü sınıf öğrencilerinin yazma becerileri. VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumunda sunulmuş Bildiri, Çanakkale.
- Sönmez V. ve Alacapınar, F. G. (2011). Örneklandırılmış Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Singer, Y. ve Tishby, N. (1994). Dynamical Encoding of Cursive Handwriting. *Biological Cybernetics*. 71(3):227-237.
- Şahin, A. (2012). Bitişik Eğik Yazı Öğretiminde Karşılaşılan Problemler. *Eğitim ve Bilim*. 37(165); 168-179.
- Turan, M., Güher, Ö. ve Şahin, Ç. (2008). "Sınıf Öğretmenlerinin Yazı Türlerine İlişkin Görüşleri". VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyum(2-4 Mayıs 2008) Bildirileri, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yay., s.683-686.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011): Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (8. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.